

Драган Млађан, редовни професор
Криминалистичко-полицијски универзитет, Београд, Република Србија

Приказ књиге
аутора др Драгише Јуришића и др Горана Максимовића

ВЈЕЖБЕ ПОДРЖАНЕ РАЧУНАРСКИМ СИМУЛАЦИЈАМА У ОБУЦИ СНАГА ЗАШТИТЕ И СПАСАВАЊА

Монографија „ВЈЕЖБЕ ПОДРЖАНЕ РАЧУНАРСКИМ СИМУЛАЦИЈАМА У ОБУЦИ СНАГА ЗАШТИТЕ И СПАСАВАЊА” је прва књига на овим просторима која се бави питањем употребе савремених технологија у обуци снага заштите и спасавања.

У књизи се аутори баве темом која у Босни и Херцеговини и земљама у окружењу, па и шире, заслужује посебну пажњу. Наиме, обука снага заштите и спасавања за одговор на различите ванредне ситуације представља кључ успешног и ефикасног одговора тих снага. Аутори указују на то да досадашња обука снага заштите и спасавања није на нивоу који треба да буде, када се ради о Републици Српској, Федерацији Босне и Херцеговине као и Брчко дистрикту БиХ, и који би обезбедио ефикасан и ефективан одговор тих снага у ванредним ситуацијама. Наравно, аутори истичу и разлоге који стоје иза таквог стања снага заштите и спасавања и истичу потребу за једним новим и савременим приступом у тој обуци.

Развој рачунара, софтвера и хардвера, омогућио је неслућене способности па тако и када се ради о употреби савремене технологије за обуку. Употреба рачунарских симулација представља само један сегмент у тој великој лепези савремених могућности. У складу са тим циљ ове књиге је да укаже на неке нове начине обуке снага заштите и спасавања а, пре свега, штабова за ванредне ситуације, како на локалном нивоу тако и на нивоу Републике Српске, па и шире. Нове технологије пружају нове могућности које је потребно искористити јер трошкови и новац, у том случају, нису ограничавајући фактори. Односно, основна идеја је била да се представе вежбе подржане рачунарским симулацијама и да се дају основни елементи за њихово планирање, организовање, реализовање и евалуацију. У том контексту, књига је подељена на девет поглавља уз увод и закључна разматрања.

Прво поглавље је посвећено обуци снага заштите и спасавања у Републици Српској, Федерацији БиХ и у институцијама на нивоу БиХ, као и ути-

цај уласка БиХ у Механизам цивилне заштите ЕУ на сегмент обуке снага заштите и спасавања у ентитетима и Брчко дистрикту БиХ.

Друго поглавље објашњава симулације и симулацијске системе, даје појмовни оквир, историјски развој, области примене и предности и недостатке употребе компјутерски подржаних вежби у односу на теренске или неке друге.

Треће поглавље је, пре свега, оријентисано ка појму и типологизацији вежби и дају се описи основних типова вежби које се користе у обуци снага заштите и спасавања у Републици Српској као и оне које се могу користити у будућности а међу којима су и вежбе подржане рачунарским симулацијама.

Основе менаџмента вежби снага заштите и спасавања су дате у четвртом поглављу које је уједно увод у планирање компјутерски подржаних вежби а што је представљено у петом поглављу. Ту су представљене све фазе планирања и организовања компјутерски подржаних вежби уз детаљан опис тимова за планирање, свих конференција и техничких припрема које је потребно реализовати прије саме вежбе.

Шесто поглавље даје детаљан опис начина на који се реализују вежбе подржане рачунарским симулацијама уз посебан осврт на контролу и оцењивање ових вежби, док седмо поглавље даје основе везане за извештавање о реализацији компјутерски подржаних вежби, како током њене реализације тако и након тога.

У осмом поглављу, представљени су симулацијски системи који се данас користе у свету и које је могуће наћи, како у БиХ тако и у земљама у окружењу, са њиховим основним карактеристикама и начином примене.

На крају је дат приказ симулацијских центара који се налазе у БиХ и земљама у окружењу а који потенцијално могу бити коришћени или се већ користе у некој мери за обуку снага система заштите и спасавања.

Књига „ВЈЕЖБЕ ПОДРЖАНЕ РАЧУНАРСКИМ СИМУЛАЦИЈАМА У ОБУЦИ СНАГА ЗАШТИТЕ И СПАСАВАЊА”, аутора др Драгише Јуришића и др Горана Максимовића, има 198 страна, 36 слика, 11 шема и шест табела што читаоцу омогућава да боље разуме садржај и односе између појединих елемената у процесу планирања, организовања и реализације рачунарски подржаних симулацијских вежби.

Начин на који аутори приступају предмету и проблему који се обрађује у овој монографији задовољава основна методолошка начела. Стотину референци које обухватају домаће и стране ауторе, те разне интернет адресе наведене у литератури, и велики број литературе на енглеском и руском језику, гарант је квалитетног, свеобухватног и потпуног приступа питању обуке снага заштите и спасавања у веку савремених технологија и нових технолошких могућности. Примери из стране праксе, те прикази могућности употребе рачунарских система за обуку снага заштите и спасавања у свету и земљама у окружењу, даје посебан значај овој монографији.

Ради се о монографији која може бити кориштена као помоћни уџбеник и практикум на предмету Безбедност у ванредним ситуацијама али и практикум и приручник за планирање, организовање, реализацију и процену вежби снага заштите и спасавања на рачунарским системима у институцијама заштите и спасавања како Републике Српске тако и Србије, али и шире.

Књига је врло интересантна и даје врло јасне смјернице читаоцу како припремити, организовати, реализовати рачунарски подржане вежбе снага заштите и спасавања. Детаљно и зналачки аутори описују разне врсте симулацијских система који се користе данас у свету и који постоје у БиХ и земљама у окружењу и који се мање или више успешно користе за обуку снага заштите и спасавања.

Др Јуришић и др Максимовић истичу нови начин обуке, који је готово непостојећи у тренутној литератури, односно, не постоји оваква врста монографије која се бави овим приступом у обуци снага заштите и спасавања. Овај иновативни начин обуке и његов приказ те детаљна објашњења о процесу припреме, планирања, реализације и евалуације, представља потпуни новитет у сфери области заштите и спасавања.

